

Motion till riksdagen 2024/25:1406

av **Lars Wistedt m.fl. (SD)**

Militärt försvar

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen i sitt arbete bör beakta att försvarsbudgeten per försvarsbeslutsperiod ska likställas med de ekonomiska förutsättningar som krävs för att säkerställa genomförbarheten av Försvarsberedningens förslag och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen i sitt arbete bör beakta Försvarsmaktens roll och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen i sitt arbete bör beakta direktiven i motionen och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen i sitt arbete bör beakta utformningen av Försvarsmaktens huvuduppgifter i motionen och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ta hänsyn till förslaget om ledning och samverkan och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör överväga förslaget om internationella insatser och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen i sitt arbete bör beakta personalfrågan och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen i sitt arbete bör beakta veteranfrågor och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen i sitt arbete bör beakta frivilligorganisationerna och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör beakta förslagen kring Försvarsmaktens materielförsörjning och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen i sitt arbete bör beakta fortsatta satsningar på forskning och utveckling och tillkännager detta för regeringen.

12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen i sitt arbete bör beakta förslagen om miljötillstånd och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör beakta inriktningen för armén och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör beakta inriktningen för marinen och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör beakta inriktningen för flygvapnet och tillkännager detta för regeringen.

Ett trovärdigt försvar kräver en långsiktig finansiering

Omvärlden befinner sig i en förändringsfas. Ukrainakriget är snart inne på sitt tredje år och maktkampen mellan USA och Kina ser inte ut att avta. För Sveriges del har Ukrainakriget kommit med en djupare insikt om vilken typ av stormakt vi har till granne. Förhoppningarna om en fredlig och demokratisk utveckling i Ryssland får gå till historien som en grov felbedömning. En felbedömning som innebär att vi idag med stor brådska behöver tillföra omfattande resurser för att återuppbygga totalförsvaret. Rysslands brutala krigföring i Ukraina, vilken riktat in sig på civila mål och civil infrastruktur, ger oss en fingervisning om vad Sverige kan förvänta sig. Det är därför av stor vikt att Sverige kraftsamlar inför de kommande åren och satsar på en långsiktig återuppbyggnad som är ekonomiskt hållbar. Sverigedemokraterna delar Försvarsberedningens bedömning att den oroliga säkerhetspolitiska utvecklingen tyvärr kommer att hålla i sig under de närmaste decennierna, och det kommer sannolikt att bli värre innan det blir bättre. Medlemskapet i Nato kommer, genom förmågemålen och de regionala planerna, indikera en inriktning för det kollektiva försvaret i vårt område. Samtidigt är detta inte en begränsning för hur Sverige ska återuppbygga sitt militära försvar utan en långsiktig inriktning. Sverige ska utöver att återuppbygga försvaret vara en aktiv medlem i försvarsalliansen där vi verkar för en balans mellan de olika problembilder som finns inom alliansen. Det är genom en balanserad försvarspolitik som Sverige, tillsammans med övriga nordiska länder, kan bedriva en gemensam utrikes- och säkerhetspolitik inom Nato med fokus på Norden. För att återuppbygga totalförsvaret och därvid främst det militära försvaret är Försvarsmakten, Totalförsvarets forskningsinstitut och Försvarets materielverk m.fl. beroende av en stabil och långsiktig finansiering.

För oavsett regeringskonstellation efter 2026 kommer det att finnas ett behov av en fortsatt återuppbyggnad mot 2035–2050. Sverigedemokraterna anser därför att Natos grundkrav om 2 procent av BNP är långt ifrån tillfyllest, utan nivån behöver likställas med genomförbarheten av Försvarsberedningens förslag och på sikt uppgå till 3–3,5 procent av BNP. Totalförsvarets återuppbyggnad kommer att kräva årliga uppföljningar i både finansiella och operativa termer. Kontinuerliga avsättningar för att finansiera de kommande satsningarna där Sverige behöver se över både stridsflyg, undervattensförmåga och en omsättning av stridsfordonsparken. Omvärlden tar föga hänsyn till inrikespolitiska utmaningar och politiska problem, och Sverige skulle stå illa rustat om en större regional konflikt skulle ske inom några år. Sverigedemokraterna understryker vikten av att lyfta blicken över den omedelbara horisonten för att kunna ta välavvägda långsiktiga beslut som tryggar nationen och medborgarnas överlevnad. Vi måste redan

idag ta höjd för hur en möjlig utveckling i Ryssland kan se ut och hur den kommer att påverka säkerheten i vårt närområde.

Försvarmaktens roll och internationell samverkan

Sveriges försvar bygger på en deklarerad folkvilja att Sverige skall vara en självständig och fri nation med en försvarmakt som på ett trovärdigt sätt har en verklig förmåga att i samverkan med det civila försvaret skydda landet och dess medborgare. Försvarmakten ska med stöd av det civila försvaret och allierade kunna hävda vår territoriella integritet under fred och kris samt kunna avvärja en invasion över en land- eller sjögräns i händelse av väpnat angrepp och krig. Försvaret av Sverige och alliansen ska kunna föras dynamiskt och uthålligt över och inom vårt territorium och det börjar redan med försvaret av våra grannländer. Som ett led i detta bör Sverige säkerställa att strategiskt viktiga områden, till exempel Gotland, redan under grundberedskap har en åretruntberedskap som kan möta plötsliga och oväntade händelseutvecklingar som det som skedde på Krim 2014. Detta kan ske genom att man på rotationsbasis förlägger utländsk trupp från våra grannländer i området och anpassar deras utbildningscykler så att de kompletterar våra egna resurser när dessa omsätts och nya grundutbildningsomgångar kallas in till tjänstgöring.

Det kan också handla om att lokalt och/eller regionalt komplettera våra förband med utländska luft- eller sjöstridsförmågor, i syfte att under längre tid samöva och bevaka Östersjöområdet. Sverige bör även överväga ett närmare samarbete med Polen i syfte att gemensamt utveckla en för Östersjön särskilt anpassad undervattensförmåga. Sverige bör inom ramen för det nordiska militära samarbetet och Natos försvarsplanering utveckla ett koncept för ledning, utveckling och insats med ett gemensamt flygvapen där olika länder enskilt eller i samverkan kan fokusera på specifika kompetensområden.

Sverige ska ha en militär förmåga och beredskap som avhåller en möjlig motståndare från att angripa Sverige samt ha förmåga att bistå allierade länder inom ramen för de olika försvarssamarbetena så att den gemensamma försvarsförmågan verkar krigs-avhållande. Under 2025 kommer Sverige att erhålla Natos försvarsplanering för norra respektive centrala Europa och det kommer med stor sannolikhet att aktualisera frågan om basering av operativa staber i Sverige. Sverige bör därför redan i ett tidigt skede genomföra studier avseende lämpliga platser utifrån befintlig infrastruktur och planerad utvidgning av Försvarmakten. Ett ryskt angrepp på Sverige kommer sannolikt att inledas och kombineras med hot om insättande av massförstörelsevapen, påverkansoperationer, cyberattacker och sabotageoperationer under falsk flagg men även med mer direkta militära operationer såsom luftangrepp med fjärrstridsmedel i syfte att bryta vår försvarsvilja innan ett eventuellt direkt militärt angrepp inleds. Oberoende av utgången i Ukrainakriget kommer Ryssland att dra lärdomar, vilket innebär att vi måste planera mot en motståndare som kommer att satsa på nyutveckling av materiel såväl som metoder. Ryssland kommer med största sannolikhet samtidigt också att satsa på en mer kvantitativ krigsmakt. Vi ser redan idag hur strategin med utnötning är påfrestande för ett land som Ukraina som har 40 miljoner invånare. Den ryska utvecklingen måste noggrant följas upp och analyseras och tjäna som grund för en framtida forskning för anpassning av det svenska försvaret. Ytterst är det den högsta politiska beslutande makten som avgör hur, var och när kampen skall föras. Landets samlade försvarsvilja är

i grunden beroende av tilltron till systemet, Försvarsmaktens och det civila försvarets upplevda förmåga att effektivt värna landet och befolkningen samt den politiska ledningens förmåga att fatta beslut i tid. Ryssland kommer att lägga stora resurser på att redan innan rena öppna krigshandlingar utbrutit bryta vår försvarsvilja och motståndskraft. Sverigedemokraterna anser att vårt totalförsvar – och därmed i synnerhet det militära försvaret – skall ha en god förmåga att självständigt hantera såväl svåra kriser som krig under en period av minst tre månader, i syfte att ge samhället tid att ställa om till totalförsvarsverksamhet. Vid försvaret av Sverige måste stridskrafterna förfoga över en god tillgång till såväl teknologiskt avancerade system som mängdmateriel och ammunition. En stark och folkligt förankrad försvarsvilja uppnås främst genom återuppbyggnad av värn- och civilplikten samt genom ett tydligt ökat stöd för våra frivilligorganisationer. Den dagsaktuella hotbilden får inte utgöra den viktigaste utgångspunkten när vi beslutar om försvarets storlek och organisation, utan en långsiktig strategisk bedömning av den dimensionerande motståndarens, dvs Rysslands, förmåga och intentioner i vårt närområde måste vara riktmärket. Försvarsplaneringen måste utgå från att vi måste ha kapacitet att möta ett ”worst case scenario” och bygga på kvalitets-säkrade underrättelseanalyser som tar hänsyn till så kallade low probability but high impact-scenarion.

Direktiven till det militära försvaret

Det svenska försvaret ska med alla till buds stående medel bevara rikets frihet, självständighet och statsskick. Det militära försvarets uppbyggnad kräver långsiktighet och tydligt kommunicerade målbilder på grund av långa ledtider vid materielbeställningar men även för att ta fram och implementera nya koncept. På motsvarande sätt krävs det lång tid för att utbilda professionella chefer och specialister. Med anledning därav är det av yttersta vikt att målbilden är väl förankrad hos såväl Försvarsmakten som den politiska nivån och att den tar höjd för tänkbara, om än inte alltid uppenbara, försämringar i omvärldsläget och utveckling av den dimensionerande fiendens förmågor. Vid långsiktig försvarsplanering bör därför den önskvärda försvarsförmågan vara den dimensionerande variabeln och inte en statisk, konjunktürkänslig ekonomisk ram. Denna önskvärda förmåga skall vara kommunicerad och accepterad, inte bara internt utan även gentemot våra samarbetspartner inom ramen för Nato och EU.

Riksdag och regering fastställer de säkerhetspolitiska målsättningarna och tilldelar anslag så att Försvarsmakten kan nå sina mål. Vidare ansvarar riksdag och regering för att beordra beredskapshöjningar samt militära insatser, både nationellt och internationellt. På Försvarsmakten ligger att utifrån tilldelade resurser planera, genomföra och utvärdera verksamhet för att nå de uppsatta säkerhetspolitiska målen, utveckla strategi och taktik samt planera för och genomföra militära operationer. Försvarsmakten ska kunna genomföra selektiva beredskapshöjningar, och dess förband ska därefter med delar kunna genomföra mobilisering med kort förberedelsetid samt med huvuddelen senast inom 1–2 veckor. För att kunna producera krigsförband är Försvarsmakten beroende av regementen, flottiljer och marinbaser samt övnings- och skjutfält. För att få bedriva verksamhet vid övnings- och skjutfälten krävs miljötillstånd. Processen från ansökan till slutligt tillstånd tar lång tid, som regel flera år. Den långdragna processen påverkar Försvarsmaktens möjlighet att etablera nya regementen och skjutfält.

Sverigedemokraterna anser därför att nödvändiga miljötillstånd ska utfärdas i anslutning till beslut om upprättande av nya regementen eller övnings- och skjutfält och undantas från gängse processer, inklusive att förtur och/eller avsteg från gällande regler för försvarsverksamhet och vårdlandsstöd skall vara den ledande principen.

Försvarsmaktens huvuduppgifter

Det militära försvaret ska i fred och kris, enskilt eller i samverkan med andra myndigheter eller allierade nationer, ha förmåga att

- över tid hävda Sveriges territoriella integritet till lands, till sjöss och i luften
- tidigt upptäcka, identifiera och i vissa fall neutralisera hot mot rikets säkerhet
- snabbt sprida kritiska resurser, till exempel flygförband och luftvärnssystem, för att undgå olika former av bekämpning
- i samverkan med andra myndigheter bistå med utbildning och insatser för skydd av samhällskritiska funktioner, till exempel energiförsörjning, strategiska kommunikationer och vattenförsörjning
- kunna bistå allierade nationer/samarbetspartner i vårt närområde
- kunna ta emot samt stödja allierade nationers/samarbetspartners förbands förflyttning genom eller gruppering inom svenskt territorium
- kunna bistå allierade med att förhandslagra materiel och ammunition på svenskt territorium
- kunna genomföra selektiva beredskapshöjningar för att tidigt kunna besätta/bevaka/skydda infallsportar, basområden samt knutpunkter för genomförande av allmän mobilisering
- kunna delta i av FN, Nato och EU beslutade fredsbevarande operationer under förutsättning att detta inte menligt påverkar vår nationella försvarsförmåga

Vid ett väpnat angrepp eller hot om förestående väpnat angrepp ska det militära försvaret, enskilt eller i samverkan med allierade nationer/samarbetspartner, ha förmåga att

- möta och hejda en angripare i tre strategiska riktningar
- efter hand kraftsamla och i samverkan mellan samtliga vapengrenar och allierade slå en angripare i en strategisk riktning
- militärt bistå en allierad nation/samarbetspartner i vårt närområde utifrån gällande gemensam försvarsplanering, vilket skall kunna ske även utanför landets gränser
- övervaka och skydda sjöförbindelser i Östersjön och Västerhavet, med särskild vikt lagd vid förbindelser till Göteborgs hamn och sjöförbindelserna till de baltiska staterna och Finland
- hindra en angripare från att överraskande ta eller ockupera strategiskt viktiga områden, till exempel Stockholm, Gotland och de strategiskt viktiga förbindelserna mellan Norge och Finland
- hindra eller försvåra för en angripare att med sabotageförband, fjärrstridsmedel och/eller strategiska flygangrepp angripa centrala ledningsfunktioner, basområden eller kritisk infrastruktur
- ta emot, transitera och stödja allierade förband på/genom svenskt territorium

- genomföra gemensamma operationer med allierade förband/samarbetspartners förband inom Sverige men även utanför landets gränser enligt gällande försvarsplanering
- genomföra operativa koncentrerings transporter till lands, till sjöss och/eller i luften i syfte att kunna kraftsamla tillgängliga militära resurser för att nå ett avgörande. Detta ska kunna ske både inom riket och inom ramen för gemensam försvarsplanläggning även utanför svenskt territorium.

Ledning och samverkan

En presumtiv motståndare strävar efter att lamslå vår ledningsförmåga så att våra möjligheter att i rätt tid och på rätt plats möta en angripare med våra samlade resurser försvåras eller helt omöjliggörs. Detta kan mycket väl inledas långt före ett öppet väpnat angrepp, till exempel i form av cyberattacker, desinformationskampanjer, sabotage mot kritiska samhällsfunktioner, eliminering av centrala beslutsfattare samt biologisk krigföring. För att motverka detta måste Sverige förfoga över ett robust gemensamt kommunikationssystem som tillåter samverkan mellan myndigheter och ledningsnivåer. Vidare måste ledning i olika situationer kontinuerligt övas i syfte att säkerställa vår förmåga att fatta svåra beslut i kritiska situationer och med ett begränsat beslutsunderlag. Dyliga ledningsövningar bör ske återkommande inom hela totalförsvaret och på samtliga nivåer. En viktig del av dessa övningar är att öka personkännedomen inom och mellan organisationer så att oförutsedda problem utan uppenbar lösning kan hanteras snabbt och effektivt i samverkan med andra ansvarsområden. Ledningscentraler och andra mål som kan vara värdefulla för en angripare ska ha tillgång till bergrum eller på annat sätt skyddas. Spridning och redundans är kompletterande skyddsmetoder, varför det är viktigt att antalet centraler blir större och att spridningsprincipen nyttjas. Strategiskt viktiga ledningscentraler ska omgärdas av sekretess och vara skyddsobjekt. Den högsta ledningen och ledningscentralernas staber ska ha en hög beredskap och öva kontinuerligt. För att effektiv ledning skall kunna utövas krävs ett så bra gemensamt beslutsunderlag som det är möjligt att få fram, i synnerhet när det gäller att ensa lägesuppfattningen inom och mellan myndigheter. Detta kräver säkra och robusta ledningssystem och vana av att hantera dessa. Försvarsmaktens ledning bör överväga att redan nu inta en mer operativ gruppering och därmed ledningsstruktur, där de administrativa stödfunktionerna är skilda från den operativa ledningen så att fokus kan läggas på operativ verksamhet, såsom genomförande av multinationella övningar, nationell beredskap och mobiliseringsförberedelser, stöd till allierade samt totalförvarssamverkan. I denna operativa gruppering bör senior samverkanspersonal ur de olika beredskapssektorerna med relevanta mandat ingå. Samverkan med övriga nordiska länders totalförsvars ledningsfunktioner bör samövas och på sikt kommer detta även att gälla Natos ledningsstruktur.

Internationella insatser

I och med Sveriges Natomedlemskap kommer grunderna för vårt internationella engagemang att förändras och få ett tydligare fokus på vårt närområde och den gemensamma försvarsplaneringen för norra Europa och Arktis. Försvarets huvudinriktning kommer att vara det nationella försvaret och till avsevärt mindre del fokuseras på internationella insatser av mer expeditionär typ. Vi behöver ta höjd för att kunna ha förband och/eller förmågor baserade i våra grannländer under längre perioder, exempelvis i Baltikum eller Finland, inom ramen för Natogemensamma initiativ, till exempel Forward Land Forces. Det kan även handla om att stödja fredsbevarande insatser med till exempel tekniskt systemstöd, logistik och reservdelsförsörjning som en del i ett logistikcentrum. På motsvarande sätt kommer vi att behöva skapa förutsättningar för att allierade förband ska kunna transitera, gruppera, öva, förrådsställa och/eller verka från/på/genom svenskt territorium. Försvarmakten behöver även ha förmåga att med vissa förmågor, till exempel transporter, stödja andra delar av totalförsvaret som stödjer ett annat land, till exempel vid naturkatastrofer eller omfattande räddningstjänstinsatser. Tyngdpunkten bör dock ligga på deltagande baserat på den Natogemensamma försvarsplaneringen och upprätthållandet av den nationella beredskapen i vårt närområde. Sverige kan även fortsättningsvis delta i insatser inom ramen för FN och OSSE men detta bör då ske efter särskilda beslut och vara baserat på individuell frivillighet.

Försvarmaktens personal

Försvarmaktens personal är dess viktigaste resurs och mycket behöver göras för att säkerställa en god tillgång till dugliga och professionella ledare som kan verka som förbandschefer i kris och krig. Detta gäller även flera kategorier av nyckelpersonal, till exempel flygförare, fartygschefer, artilleriofficerare m.fl. och olika personalkategorier med specialiserad teknisk inriktning inom samtliga vapengrenar. Officerskåren som helhet måste ha en åldersstruktur och fysisk status som motsvarar de krav som ställs för att kunna föra ett aktivt befäl under kris och krig. Utgångspunkten måste vara en bred bas av yngre befäl som utgör grund för urval till högre befattningar redan vid relativt ung ålder. I händelse av krig måste vi räkna även med omfattande förluster av människor som snabbt behöver ersättas, vilket tydligt framgår av erfarenheterna från Ukraina. Det kommer inte att finnas tid eller utbildare i tillräcklig omfattning för att under krig kalla in nya värnpliktiga, utan en väl tilltagen mobiliseringsreserv måste finnas som snabbt kan repetitionsutbildas innan de tillförs ett förband med ersättningsbehov. Grundprincipen ska vara att varje krigsförband har en egen initial mobiliseringsreserv där personalen genomfört grundutbildning tillsammans med de krigsplacerade soldaterna. Ovanstående gäller i ännu högre grad för chefer på främst plutons-, kompani- och bataljonsnivå, varför särskilt reservofficerarna är en viktig grupp.

Det måste finnas en god tillgång till reservofficerare utöver krigsorganisationens ramar och de måste ha hög professionalitet, vilket bör säkerställas genom att denna kategori ges förhöjd status i arbetslivet samt att reservofficerare inte skall kunna nekas att tjänstgöra/öva i Försvarmakten. Tvärtom så ska det istället ses som en merit och värderas därefter i det civila. Utbildningen av yrkesofficerare bör tydligt kraftsamlas mot en hög professionalism och en mycket god förmåga att utbilda och leda krigs-

förband. Härvid bör personligt ledarskap och ingående kunskap om förbandets organisation, stridsteknik samt uppträdande inom närmaste högre förbands ram särskilt prioriteras, varvid tonvikten skall ligga på praktiska kunskaper och färdigheter.

Förbandschefen bör vara den som avgör vem som antas till officersutbildning då lokala förhållanden ofta styr vem som i praktiken är den mest lämplige. Vidare bör anställningsförhållandena för yrkesofficersaspiranter överses och vägas mot fördelarna av att en tidsbegränsad anställning ses som mer attraktiv än värnpliktsförmåner och därmed bidrar till en statushöjning för yrket. Officersyrket är väsensskilt från de flesta övriga yrken och har höga krav på tillgänglighet, anpassning, lojalitet med uppgiften och påtagliga risker, inte minst i samband med utlandstjänstgöring/operativa insatser. Försvarsmakten bör därför överväga alternativa förmåner för att behålla kompetent personal och höja statusen på yrket. Exempel på sådana förmåner kan vara sänkt pensionsålder, fri läkarvård, skattefria tjänstebostäder och stöd till medflyttande vid långtidspendling. Försvarsmakten bör även överväga möjligheten till karriärväxling för äldre yrkesofficerare, till exempel genom att officeren under den yrkesverksamma delen av livet erbjuds utbildningar på universitet/högskolor som kan komma andra delar av totalförsvaret till nytta.

Veteranfrågor

I över 80 år har Sverige bidragit med personal till olika internationella fredsinsatser. Under dessa år har totalt cirka 100 000 svenska kvinnor och män ställt upp för att bidra i arbetet för fred och stabilitet när det internationella samfundet har kallat. Många är de länder där våra veteraner tjänstgjort, men oavsett var insatserna har genomförts har de en sak gemensamt: De har alla inneburit stora personliga risker, umbäranden och slit för den enskilde. Till följd av detta har ett antal svenskar stupat under insatserna, och ett stort antal har kommit hem med fysiska eller psykiska sår, som för vissa har blivit till livslånga trauman. Trots Sveriges långvariga engagemang och vilja att ställa upp när det internationella samfundet kallat var omhändertagandet och stödet till våra veteraner länge nästintill obefintligt. De åtgärder som genomförts på senare år är välkomna men långt ifrån tillräckliga. Fortfarande hamnar enskilda i kläm, vilket är fullständigt oacceptabelt. Idag hänförs begreppet veteran enbart till de som genomfört utlandsuppdrag, men Sverigedemokraterna verkar för att vidga begreppet till att omfatta även personal som tjänstgjort nationellt och inte enbart militär personal.

Frivilligorganisationerna

En synnerligen viktig del i folkförankringen av försvarsviljan utgörs av frivilligorganisationerna. De utgör därutöver såväl en rekryteringsgrund som en plattform för personlig kompetensutveckling inom en rad specialområden som är av synnerligen stor vikt för totalförsvarets kompetensförsörjning. Frivilligorganisationerna ska ha ett nära samarbete med och stöd av Försvarsmakten i sin verksamhet, varvid det är av synnerligen stor vikt att de medel som Försvarsmakten får utnyttja för frivilligverksamhet också till fullo utnyttjas. Hemvärnet bör kompletteras med ett återinförande av driftvärnet för att skydda kritisk infrastruktur. Såväl hemvärn som driftvärn ska utrustas med

modern materiel, samövas med såväl Försvarmakten som övriga totalförsvarsmyndigheter samt kunna hålla en mycket hög insatsberedskap.

Försvarmakten bör även överväga effekterna av de omfattande krav på certifieringar som idag har en kraftig negativ påverkan på frivilligpersonalens effektiva tjänstgöringstid.

Försvarmaktens materielanskaffning och materielförsörjning

Tillgången på modern materiel i tillräcklig omfattning är av yttersta vikt för Försvarmaktens förmåga att lösa sina huvuduppgifter. Materieltillgången måste säkerställas så att det finns en tillräcklig disponibel reserv att tillgå i händelse av att ordinarie förlagringsplatser inte är tillgängliga vid mobilisering eller att viktiga komponenter är under omsättning. Kriget i Ukraina visar tydligt att även kvantitet är en kvalitet i sig och att det bidrar kraftigt till stridskrafternas uthållighet, även om materielen i sig inte är av modernaste snitt.

De ledande principerna för Försvarmakten materielförsörjning bör därför vara

- att de operativa förbanden har god tillgång till materiel och ammunition som säkerställer en operativ uthållighet efter mobilisering, minst under tre månader
- att Försvarmaktens operativa förmåga säkerställs under det att kritiska system ersätts eller fasas in
- att Försvarmakten har mycket god kontroll över materielens skick och förvaring samt förmåga att snabbt omfördela till där behov finns/förväntas uppstå
- att det finns god tillgång på vapen, ammunition, läkemedel och förbrukningsmateriel för att täcka minst 3 månaders intensiv krigföring
- att vapen, ammunition och övrig materiel, t ex reservdelar, är kompatibla (inklusive förrädsbenämnda/nummersatta för smidigt gemensamt tillhandahållande) med allierade nationers i vårt närområde

Materiel och system som är funktionsdugliga bör efter en utredning och konsekvensanalys i första hand förrädsställas, tillföras andra myndigheter eller säljas istället för att helt avvecklas.

Processen kring att avveckla funktionsduglig materiel istället för förrädsställning eller vidareutveckling har kostat Försvarmakten stora pengar. Tidigare avvecklingsprojekt har kritiserats av Riksrevisionen och det nuvarande säkerhetsläget påkallar ett stort behov av kvantitet.

Forskning och utveckling (FoU)

Statligt finansierad forskning och utveckling är grundläggande för vår försvarsindustri och bör koncentreras till områden där vi är framgångsrika. De produkter som svensk försvarsindustri har att konkurrera med på världsmarknaden är nästan uteslutande initierade genom statliga FoU-anslag. Det starka intresset i försvarshänseende innebär att avsteg och tillämpning av undantag från EU-rättens grundprinciper om statsstöd är motiverade och måste användas. Förvärv av svensk högteknologisk försvarsmateriel

medför även en stark återföring till samhällsekonomin, bland annat genom direkta arbetstillfällen och utökade exportmöjligheter. Forskningen måste samordnas med totalförsvarets behov samt den långsiktiga materielförsörjningsstrategin så att synergieffekter uppnås. Härvid bör forskning på stor bredd och med dual-use-inriktning prioriteras framför ett fåtal dyra och rent militära projekt.

Miljötillstånd

Den utbredda problematiken med miljötillstånd har skapat stora begränsningar för den fortsatta utvecklingen och utbyggnaden av både Försvarmakten och försvarsindustrin. Trots snart tre år av krig i Ukraina har det kommit få förslag och initiativ från regeringen på området. Avslag till utvidgade flygtider för landets flygflottiljer och militära flygindustri, begränsade provtider för en försvarsindustri som måste växla upp och ett regelsystem kring skjutkvoter som givet säkerhetsläget är absurda. Ryssland har under tiden som kriget pågått ställt om sin försvarsindustri och enligt uppgifter kan landet nu producera omkring 30 000 glidbomber på en månad. Det är dags för en ordentlig omställning som skulle ha påbörjats redan 2014 vid Rysslands annektering av Krim. En omställning som ger goda förutsättningar för försvarets utveckling och tillväxt men som också ger försvarsindustrin rätt förutsättningar att växa och testa materiel.

Sverigedemokraterna är av uppfattningen att mer måste ske för att få till en långsiktig förändring givet säkerhetsläget, där miljöfrågan tillfälligt får stå tillbaka för det faktiskt akuta behovet av att stärka försvaret och försvarsindustrin. Vi måste komma till insikt om att den värsta miljökatastrofen som kan inträffa är just krig. Politiken måste kunna klara av att göra omprioriteringar när omvärlden snabbt förändras, för omvärlden, eller Ryssland för den delen, tar ingen hänsyn till Sveriges klimatambitioner.

Inriktning för armén

En fältarmé med olika typer av brigader, kompletterad med ett nationellt lokalförsvär som försvarar strategiska knutpunkter och infallsportar, är nödvändigt om hela Sverige ska kunna försvaras. För att kunna nå ett avgörande måste brigaderna kunna insättas samordnat och kraftsamlat, varför divisionsledningsförmåga och förstärkningsförband måste finnas att tillgå. Vid utformandet av krigsförbanden måste våra operativa förhållanden särskilt vägas in. Även om Natos förmågemål kommer att ställa krav på ett antal mekaniserade brigader av viss typ så behöver dessa kompletteras med förband som kan manövrera och strida i väglös terräng och under subarktiska förhållanden. Divisionerna kommer även att behöva tillföras olika typer av förstärkningsförband, i syfte att underlätta skydd, rörlighet, understöd och underhåll. Vissa förstärkningsförband bör vara särskilt utbildade taktiska enheter för strid i urbaniserad terräng, vilka skall kunna verka inom hela landet. För försvar av särskilt viktiga platser, såsom flygplatser, hamnar och andra förbindelsepunkter, bör ett antal lokalförsvärsförband av bataljonsstorlek sättas upp. Bataljonerna bör så långt som möjligt vara bemannade med lokalt rekryterade värnpliktiga/överföringsvärnpliktiga samt samövas med hemvärn/driftvärn. I och med att värnplikten återigen har aktiverats kommer lokalförsvärsförbanden efter hand att kunna personalförsörjas genom överföring av äldre värnpliktiga från fältarmén. För att

klara av att utbilda och repetitionsöva samt förrådshålla dessa lokalförsvarsförband finns det på sikt ett behov av att göra en översyn av den nuvarande organisationens uppbyggnad.

Inriktning för marinen

En modern, välutbildad och insatsberedd marin är en förutsättning för att Sverige och Östersjöområdet, inklusive de maritima underhållslinjerna till de baltiska staterna och Finland, effektivt ska kunna försvaras i samverkan med övriga länder i Östersjöregionen. Dimensioneringen av de marina förband som ska lösa dessa uppgifter måste ske med beaktande av att Sverige är den nation som har längst kust i Europa – 270 mil. Därutöver måste även beaktas att Sverige i och med ett Natointräde kommer att vara en central del i att bevaka och skydda förbindelserna över östra Östersjön på ett helt annat sätt än hittills. Marina operationer måste kunna planeras och genomföras inom ramen för Natos försvarsplanering för att säkerställa att motståndarens marina stridskrafter inte kan verka inom området. Vidare måste hänsyn tas till att antalet tillgängliga fartyg alltid är lägre än det nominella antalet, på grund av exempelvis underhållsåtgärder. Ett antal av marinens fartygstyper riskerar i dagsläget att antalsmässigt understiga en sådan nivå att marinen inte fullt ut kan lösa ut sina operativa uppgifter. På grund av detta måste ytterligare fartyg införskaffas under närmast följande försvarsbeslutsperioder. När det gäller utvecklingen av svenska sjöstridsförmågor så bör särskilt vår kompetens inom undervattenskrigföring prioriteras och övriga sjöstridsförmågor utvecklas i långsiktig samverkan med Nato så att en optimal sammansättning av de gemensamma operativa förbanden uppnås. För skydd av vår kustlinje och för att skydda de strategiskt viktiga inloppen till våra baser och hamnar så är operativt rörliga amfibieförband med långräckviddiga sjömålsrobotar av yttersta vikt. De kan snabbt omgrupperas från ett område till ett annat och deras taktiska rörlighet inom ett operationsområde medger utspridd gruppering med möjlighet till kraftsamlad eldgivning mot motståndarens fartygsgrupper.

För att uppnå optimal operativ effekt ska dessa förband ha god förmåga att samverka med flygvapnet, både för övervakning/överföring av måldata och för kombinerade vapeninsatser. Marinens ytstridsfartyg och basområden kommer att vara prioriterade mål för en angripare vid ett anfall mot Sverige. För deras skydd så kommer det att krävas förmåga avseende skydd mot fjärrstridsmedel (kryssningsrobotar, långräckviddiga flygburna sjömålsrobotar) men även för närförsvar mot taktiska flygangrepp och sjömålsrobotar med kortare räckvidd, sabotageoperationer men även attackhelikoptrar baserade på fartyg såväl som på ockuperade delar av landet. Det är därför viktigt att marinen delar en gemensam lägesbild med flygvapnet så att hot kan identifieras och i tid bekämpas men även att samtliga vapengrenar besitter god förmåga att utföra ett till tid och rum samordnat skydd mot motståndarens flygstridskrafter.

Inriktning för flygvapnet

Flygvapnet är den vapengren som har den högsta förmågan att snabbt och med hög effekt kunna identifiera, lokalisera och bekämpa en potentiell motståndare. Ett starkt

flygvapen utgör därför även en väsentlig del av totalförsvarets förmåga att avhålla en angräpare från att med militära medel angripa Sverige. Flygvapnets beredskap och uthållighet är därför av vital betydelse för landets försvar och måste i alla lägen prioriteras. Den snabba materiella och teknologiska utvecklingen inom flygvapnets verksamhetsområde kräver därför kontinuerlig modernisering, förnyelse samt utveckling av taktik och samverkan med allierade stridskrafter. Försvarsmakten bör därför fortsatt utveckla den konceptstudie som inleddes 2024 för att under perioden 2040–2050 kunna ersätta JAS 39 E med ett nytt nationellt utvecklat stridsflygsystem. Detta flygsystem måste grunda sig på Sveriges unika operativa behov och förutsättningar. Ett preliminärt beslutsunderlag bör föreligga redan 2026 så att ett politiskt beslut kan tas absolut senast 2029. De befintliga stridsflygplanen av typen JAS 39 C/D bör under försvarsbeslutsperioderna 2025–2035 ersättas av JAS 39 E utan att den totala flottan minskar. Beslut om vidmakthållande av sex stridsflygdivisioner bör tas senast 2026. Att utbilda och vidareutbilda piloter innebär stora kostnader och det tar lång tid att ersätta förtidsavgången personal. Försvarsmakten måste därför tillse att det finns tillräckliga incitament för denna personalkategori att kvarstå i Försvarsmakten alternativt att kvarstå i krigsorganisationen efter avslutad aktiv tjänstgöring, under bibehållande av flygförmågan.

Kriget i Ukraina har tydligt påvisat Rysslands förmåga och vilja att använda långräckviddiga robotsystem för att angripa såväl strategiska som taktiska prioriterade militära mål, civil samhällskritisk infrastruktur samt rent civila mål som potentiellt på ett menligt sätt skulle kunna påverka den allmänna motståndsviljan. Försvarsmakten bör därför ha en god förmåga att avvärja såväl flygangrepp som angrepp med fjärrstridsmedel, till exempel kryssningsrobotar och markrobotar. Flygvapnet bör därför ha en god förmåga att samverka med mark- och marinförband för att försvara luftrummet. Flygvapnet bör fortsätta och intensifiera förberedelserna för att snabbt kunna genomföra spridning till (tillfälliga) krigsbaser samt säkerställa att det finns en uthållig underhållsorganisation som kan genomföra omladdning, fältreparationer samt återhämtning för flygande personal som anpassas mot den planerade utökningen av flygvapnet. Vid planering av dessa tillfälliga baser bör Försvarsmaktens krav på hinderfria områden beaktas i samhällsbyggnadsplaneringen.

Lars Wistedt (SD)

Björn Söder (SD)

Sara-Lena Bjälkö (SD)

Göran Hargestam (SD)